

Många bioenergisatsningar i statsbudgeten

Budgetpropositionen innebär flera positiva besked för bioenergin. Förslaget till statsbudget för 2026 innehåller ett historiskt stort reformutrymme på cirka 80 miljarder kronor. Budgeten innehåller flera välkomna satsningar på bland annat effektiviserade tillståndprocesser, utökad budgetramen för Kraftlyftet och att energiskatten på el sänks.

De ökade satsningarna på Kraftlyftet innebär att betydligt fler investeringar möjliggörs i bland annat ny biokraftvärme och för batteri- och värmelagring. Utöver att minska kapacitetsbristen lokalt och regionalt innebär det också att elberedskapen kan stärkas. Kraftlyftet syftar till att främja investeringar i elsystemet som inte kan bära sig utan statligt stöd. Syftet är att höja förmågorna för planerbarhet och leveranssäkerhet i samtliga systemdriftstillstånd. Regeringen skjuter nu till ytterligare medel, 250 miljoner kronor för 2026, vilket innebär en förstärkning till totalt 450 miljoner kronor. För 2027 och 2028 beräknas anslaget öka med 750 miljoner kronor respektive en miljard kronor. Satsningen kan ge statligt stöd på upp till sammanlagt fem miljarder kronor.

Andra viktiga satsningar är att energiskatten på el sänks med 9,875 öre/kWh och återgår nu till 2022 års nivå samt att ett högkostnadsskydd för hushållsel införs. Högkostnadsskyddet för el ska träda i kraft om det genomsnittliga elpriset under en månad överstiger 1,5 kronor/kWh inom ett elområde. Senast dessa nivåer nåddes var under 2022.

Regeringen kommer att fortsätta arbetet med uppbyggnaden av en svensk marknad för bio-CCS, där Sverige har särskilt goda förutsättningar, inte minst tack vare en omfattande nyttjande av biobaserad energi inom fjärr- och kraftvärmesektorn och ytterligare driftsstöd för bio-CCS aviseras.

Det aviseras också ökade investeringar i fossilfri framtidsteknik genom förstärkningar i programmet Klimatklivet. Det kan röra sig om investeringar i bland annat energikonvertering från

FORTS PÅ SID 2

Energiintensiv budget presenterad

Foto: Johnny Kjellström

Den 22 september presenterade Elisabeth Svantesson statsbudgeten för 2026 mer flera intressanta satsningar för bioenergin.

Läs mer på sidan 1–2.

Fjärrvärmepriiserna påverkas av fortsatt höga bio-bränslepriser

En ny rapport visar att fjärrvärmepriiserna ökade i snitt med över 9 procent mellan 2024 och 2025. De lokala variationerna är dock mycket stora.

Läs mer på sidan 2.

Förslag om anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder

Svebio har yttrat sig om regeringens förslag om anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder med mera. Den som producerar hållbara biodrivmedel och biobränslen måste försäkra sig om att all skogsråvara som används uppfyller EU:s hållbarhetskriterier.

Läs mer på sidan 9.

Innehållsförteckning

1. Många bioenergisatsningar i statsbudgeten	3. Skogsutredningen presenterad	4. Marknaderna
2. Fortsatt höga fjärrvärmepriiser	3. Ny rapport om fjärrvärmepriiser och negativa utsläpp	5. Pressmeddelande
2. Statligt stöd till gårdsbiogas stoppas	3. Biodrivmedelskonsumtionen ökar igen	6. Remissyttranden

fossilfria bränslen, utbyggnad av laddinfrastruktur eller bättre avfallshantering. Klimatklivet förstärks med 1,5 miljarder kronor årligen 2026–2028.

För att göra miljöprövningsprocessen mer flexibel, effektiv och förutsebar avser regeringen att bilda en ny myndighet för miljöprövning. Det behövs åtgärder för att korta tillståndsprocesserna, särskilt med fokus på företagande, miljö och EU-relaterad lagstiftning. Regeringen föreslår att en ny myndighet och en ny ordning skapas för miljöprövning enligt miljöbalken. Denna myndighet skall etableras 2027.

Fler positiva energiförslag:

- Stödet för produktion av biogas ökar och kommer 2026 att uppgå till över 1 miljard kronor.
- Anslagen för energiberedskap mer än fördubblas.
- Det blir ökade anslag till Energimyndigheten, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen som ger bättre förutsättningar att korta tillståndsprocesser.
- Sedan tidigare har regeringen aviserat fortsatt skattebefrielse för höginblandade biodrivmedel utanför reduktionsplikten samt en bredare definition av biogas ur beskattningssynpunkt.
- Regeringen föreslår en förlängd och utvecklad satsning på energieffektivisering i småhus där 300 miljoner kronor per år tillförs 2026–2028 och som också omfattar höjd för informations- och kompetenshöjande insatser.
- Regeringen är också tydlig med att en stark ägande- och brukanderätt är grunden för att i ökad utsträckning kunna ta tillvara skogens potential för ekonomi, klimat och miljö.

Läs hela budgetpropositionen [här](#).

Svebios kommentarer:

Budgetpropositionen innehåller en hel del bra satsningar som kan komma bioenergin till del. Dock vet vi allt för lite om den långsiktiga utvecklingen för till exempel reduktionsplikten och hur olika EU-regelverk ska tillämpas i Sverige. Mycket av detta utreds fortfarande. Dessutom kan nu föreslagna åtgärder rivas upp efter nästa års val.

Svebio saknar dessutom följande i budgeten:

- Det behövs ytterligare reformer som kan bidra till att både stärka både energisystemet som kunder samt för att nå klimatmålen och regeringen flaggar för att man med denna budget inte når de nationella klimatmålen. Regeringen konstaterar att växthusgasutsläppen har minskat sedan 2010, men att de ökade kraftigt under 2024.
- Ett pristak för hushållsel föreslås. Noterbart är dock att det inte finns åtgärder för att stötta fjärrvärmekunderna vid eventuella prisstegringar. Hälften av landets uppvärmning kommer idag från fjärrvärmesystem och i flerfamiljshus är andelen ungefär 90 procent. Fjärrvärmekunder drabbats också av kostnadshöjningar. Ett konkret förslag som vi saknar är en temporär sänkning energiskatten för elpannor och värmepumpar i fjärrvärmeverksamhet.
- Åtgärdstakten behöver öka för att etappmålet för 2030 ska nås i tid. Här har bioenergin och bio-CCS viktiga roller att spela. Regeringen föreslår dock att driftstödet för bio-CCS får en minskad bemyndiganderam motsvarande 3,6 miljarder kr för perioden 2027–2046.
- Koldioxidskatten på bioolja för uppvärmningsändamål ska tas bort. Den infördes 2021 och det aviserades i Tidöavtalet att den skulle ses

över. Regeringen väljer att ändå fortsatt beskatta dessa gröna oljor.

- Produktionsstödet för biogas ökas i budgeten, men kan fortsatt endast gå till gödselbaserad biogas, inte biogas från skogsbiomassa. Detta riskerar att snedvrider konkurrensen. Dessutom har Naturvårdsverket aviserat att biogasstödet till gårdar som tillverkar el och värme ska tas bort.
- Det föreslås att Industriklivet ska få minskat anslag till 653 miljoner kronor från årets bemyndigande som ligger på 3,5 miljarder kr. Det är inte bra. 🍋

Fortsatt höga fjärrvärmepriser

Sedan 1996 har Nils Holgerssongruppen, ett samarbete mellan Sveriges största bostads- och boendeorganisationer, publicerat rapporten "Fastigheten Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige", som jämför kostnader för elnät, fjärrvärme, vatten och avfall i landets samtliga kommuner. Årets rapport om fjärrvärmeprisutvecklingen visar på en snittökning på 9,2 procent mellan 2024 och 2025 (läs rapporten [här](#)).

Förra året låg ökningen på drygt 15 procent, men tillgången på biobränsle har förbättrats och kostnadsläget stabiliseras, vilket ger förutsättningar för en mer förutsägbar prisutveckling framöver.

Fjärrvärmeföretagen har de senaste åren stått inför en unik kombination av utmaningar. Efter Rysslands invasionskrig i Ukraina ströps tillförseln av biobränslen från Ryssland, Belarus och Ukraina, vilket ledde till kraftigt stigande bränslepriser i hela Europa. Inflationen har samtidigt varit historiskt hög. Till detta har vi haft en svag byggkonjunktur, vilket minskat tillgången på restprodukter från trävaruindustrin.

Svebios kommentarer:

Trots en svår situation har fjärrvärmesektorn fortsatt att leverera trygg och stabil värme till en stor del av Sveriges fastigheter, till ett konkurrenskraftigt pris. Energimyndigheten konstaterade i en rapport hösten 2024 att fjärrvärmeföretagen inte tagit ut överpriser och mildrat prisuppgången för kunderna. Prisförändringen det senaste året är betydligt lägre än medelprishöjningen mellan 2023 och 2024. Fjärrvärmebranschens lönsamhet har generellt varit mycket svag, men nu ser situationen ut att förbättras. Biobränslemarknaden har stabiliserats, även om prisnivån ungefär fördubblats jämfört med nivån före 2022. 🍋

Statligt stöd till gårdsbiogas stoppas

Naturvårdsverket stoppar det statliga bidraget till biogasanläggningar på lantbruksgårdar inom programmet Klimatklivet. Under 2024 producerade de drygt 100 anläggningarna på lantbruksgårdar biogas motsvarande 200 GWh, en energimängd som kan förse cirka 10 000 villor med deras normala årsförbrukning. Enligt Naturvårdsverket visar nya beräkningar att man har överskattat klimatnyttan för den här typen av åtgärder. Enligt klimatklivsförordningen ska pengar gå till projekt som ger mest klimatnytta per krona. Läs mer på Naturvårdsverkets hemsida [här](#).

Svebios kommentarer:

Om investeringsstöd för gödselbaserad biogas uteblir, riskerar den svenska biogasutbyggnaden att stanna av. Mellan åren 2022 och 2024 betalades 1,1 miljarder kronor i stöd till biogas på gård. Svebio har med andra branschorganisationer och företag skrivit ett öppet brev till regeringen om att Naturvårdsverket ska ompröva sitt beslut och kunna ha ytterligare en prioriteringsgrund som handlar om beredskap, utöver klimatnytta. Om gårdarna kan producera egen el och värme gynnar det inte bara klimatet, utan även energisystemet, livsmedelsberedskapen och företagets ekonomi. 🍀

Skogsutredningen presenterad

Utredningen om den nationella skogspolitiken har nyligen lämnat sitt slutbetänkande. En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk (SOU 2025:93), läs [här](#).

Utredningen tillsattes i februari 2024 och den fick i uppgift att utveckla en ändamålsenlig skogspolitik och bland annat en ökad långsiktig tillgång till hållbar skoglig biomassa. Utredningen lämnar förslag på tydligare regler, modernare arbetssätt och en större förståelse för markägarens roll. Slutbetänkandet har bland annat fokuserat på att föreslå samhällsekonomiskt effektiva åtgärder för att stärka incitamenten för ett hållbart och konkurrenskraftigt skogsbruk, främja näringsfrihet och investeringsvilja i skogsnäringen samt utrett hur Sverige bör förhålla sig till EU-lagstiftning som påverkar skogen. Genom fossilfria produkter, växande skogar och arbetstillfällen spridda över landet som ger skatteintäkter och levande samhällen ska skogsindustrin bidra med för både klimat och ekonomi.

Både LRF och Skogsindustrin har uttalat sig gillande om utredningens förslag. Naturskyddsföreningen och WWF är däremot mer kritiska och pekar på att helheten styr mot ohållbart skogsbruk, försämrad tillsyn och mindre miljöhänsyn. Skogsutredningen är nu ute på remiss till och med den 16 december, läs mer [här](#).

Ny rapport om fjärrvärmens och negativa utsläpp

En ny rapport från Energiforsk visar att fjärrvärme kan ge stora negativa utsläpp, men att tillräcklig finansiering saknas. Idag har 14 svenska fjärrvärmeanläggningar planer på att fånga in och lagra koldioxid, så kallad CCS/CCU, som innebär negativa utsläpp motsvarande knappt tio procent av Sveriges totala fossila utsläpp, enligt rapporten, läs [här](#). Ytterligare ett 20-tal anläggningar bedöms som tänkbara, vilket skulle dubblera kapaciteten. Men enligt rapporten räcker inte dagens styrmedel och finansiering. Rapporten visar att den infrastruktur som krävs för transport och slutlagring är komplex och kapitalkrävande. Det innebär att samverkan mellan olika aktörer ofta är en förutsättning för att nödvändiga investeringar ska göras. Dagens styrmedel är i stor utsträckning utformade för att stötta enskilda aktörer. Rapportförfattarna menar att detta riskerar att hämma utvecklingen av gemensam infrastruktur, trots att samverkan skulle kunna innebära att fler aktörer kan genomföra CCS-projekt.

Utlysningar

► Energimyndigheten har öppnat en ny utlysning inom Bio+-programmet. Utlysningen syftar till att öka kunskap om eller utveckla biobaserade lösningar och värdekedjor som stärker funktionen och robustheten i det fossilfria energisystemet.

Utlysningen omfattar ca 80 miljoner kronor och ansökan stänger den 12 november. Läs mer [här](#).

► Naturvårdsverket och länsstyrelserna öppnar en ny ansökningsomgång inom Klimatklivet. Det går att söka stöd till fysiska investeringar som minskar utsläppen av växthusgaser. Nästa ansökningsperiod stänger den 3 oktober. Ansök om klimatinvesteringsstöd via Länsstyrelsen [här](#).

Biodrivmedelskonsumtionen ökar igen

Drivkraft Sverige redovisar i sin rapport Omställningsbarometern att den negativa utvecklingen för biodrivmedelskonsumtionen har brutits. Under första halvåret 2025 utgjorde andelen biodrivmedel drygt 15 procent jämfört med 13 procent motsvarande period 2024 (läs rapporten [här](#)). Biodrivmedel används idag främst utanför reduktionsplikten i form av HVO100, biogas eller B100. Den nu redovisade ökningen beror framför allt på högre volymer av HVO100 som nu utgör 6,8 procent av drivmedelsleveranserna att jämföra med 4,8 procent respektive 2,6 procent för 2024 respektive 2023. Rena och höginblandade biodrivmedel utgjorde sammantaget 9,2 procent under första halvåret jämfört med 8,1 procent första halvåret 2024. Förra årets ökning ser därmed ut att hålla i sig. Höginblandade eller rena biodrivmedel omfattas inte av reduktionsplikten, utan är i stället befriade från koldioxid- och energiskatt. Skattebefrielsen utgör ett statligt stöd som kräver godkännande från kommissionen. Det nuvarande godkännandet gäller till utgången av 2026.

Save the date

**STORA
BIOKRAFT-
OCH VÄRME
KONFERENSEN**

19-20 NOVEMBER 2025

En minskad ekonomisk utveckling kan påverka energimarknaden på åtminstone två olika sätt. För det första leder en minskad ekonomisk aktivitet till att efterfrågan på el minskar genom att näringslivet producerar mindre varor och tjänster, men även att hushållens konsumtionsutrymme minskar. För det andra innebär en försämrad ekonomi i regel ett tryck nedåt på bränslepriser som kol, gas och råolja, vilket i sin tur påverkar elpriserna i Sverige och Europa. Det omvända gäller vid en ökad ekonomisk aktivitet. Konjunkturinstitutet konstaterar i sin senaste prognos (juni 2025) att svensk ekonomi befinner sig i en tydlig och utdragen lågkonjunktur. Bedömningen är att en återhämtning inleds under hösten 2025, men konstaterar också att lågkonjunkturen väntas kvarstå under 2026.

Elmarknaden

De genomsnittliga månadspriserna på el var högre i augusti i samtliga svenska elområden jämfört med i juli, se figur 1. I SE3 var priset 44 EUR/MWh i augusti, vilket var en ökning med 10 EUR/MWh från föregående månad och i SE4 var priset 66 EUR/MWh, en ökning med 25 EUR/MWh. Månadsmedelpriset för augusti i SE3 och SE4 är dock betydligt lägre än det var under 2022 då det högsta priset någonsin noterades. Priset är nu på omkring samma nivå som det var under maj 2018 och 2019, det vill säga före pandemin och kriget i Ukraina.

Månadsmedelpriset i både SE1 och SE2 var 21 EUR/MWh i augusti, vilket innebar ökning på 19 respektive 17 EUR/MWh från föregående månad. Prisskillnaden mellan norra och södra Sverige ökade under augusti jämfört med juli till 22 EUR/MWh när SE1 jämförs med SE3, och till 45 EUR/MWh när SE2 jämförs med SE4.

Fasta biobränslen

Lagren av massaved och massafällis fortsätter att växa under 2025 och ökade med över 30 procent under årets andra kvartal. Däremot ligger lagren av barrsågtimmer kvar på ungefär samma nivå som vid samma tid förra året. Rapporterad volym av rundvirke för energigändamål 30 juni var omkring 680 000 kubikmeter. Mer statistik redovisas av Skogsstyrelsen [här](#).

Pelletspriserna sjönk för småskalig bulk för sjunde månaden i rad. Priset för mellanskalig bulk sjönk till den lägsta nivån på tre år medan priset för pellets i småsäck låg still. Förbrukningen av bio- och avfallsbränslen i industrin var under första kvartalet 2025 preliminärt den högsta för ett första kvartal sedan 2022. Förbrukningen i värmeverk under första kvartalet 2025 var däremot den lägsta för ett första kvartal sedan 2020.

Biodrivmedel

Priset på etanol och biodiesel var relativt oförändrat under sommaren. Priset på HVO ökade något under juli och augusti jämfört med juni. Priset på SAF, förnybart flygbränsle, har ökat under augusti jämfört med juni och juli.

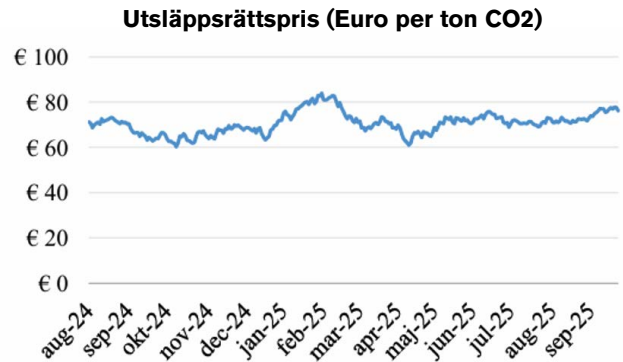
Mot lägre tullar har EU lämnat USA ett löfte att köpa energiprodukter för 750 miljarder dollar över tre år. Etanol kommer inte att inkluderas i detta avtal, enligt ett uttalande från EU-kommissionen.

Det har sedan 2019 funnits importtullar till EU på biodiesel gjord på palmolja från Indonesien. WTO (World Trade Organisation) har dock nu kommit fram till att EU har agerat inkonsekvent och Indonesien uppmanar nu EU att ta bort tullarna.

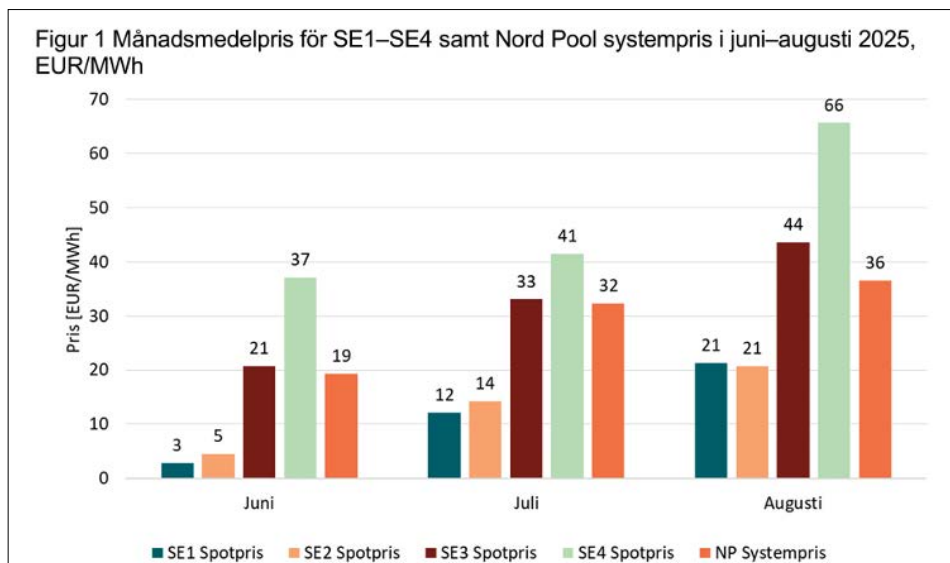
EU ETS

Priset på utsläppsrätter är har legat stabilt under sommaren. Under perioden har priset fluktuerat mellan 75 och 78 EUR per ton CO₂.

Läs mer i Energimyndighetens "Läget på energimarknaderna" [här](#).

Källa: Energimyndigheten

Källa: Energimyndigheten

Svebio välkomnar mångmiljardsatsning på Kraftlyftet

22 september 2025

Dagens budgetproposition innebär flera positiva besked för bioenergin. Förslaget till statsbudget för 2026 innehåller ett historiskt stort reformutrymme på cirka 80 miljarder kronor.

Foto: Anders Haaker

Cirka 90 procent av Sveriges flerfamiljshus värms idag upp med hjälp av fjärrvärme.

Den största satsningen som berör bioenergin är de ökade anslagen till Kraftlyftet, för en leveranssäker, fossilfri och effektiv energiförsörjning och för att främja investeringar i elsystemet som inte kan bära sig utan statligt stöd. Syftet är att höja förmågorna för planerbarhet och leveranssäkerhet i samtliga systemdriftstillstånd. Satsningen kan ge statligt stöd på upp till sammanlagt fem miljarder kronor.

Andra viktiga satsningar är att energiskatten på el sänks med 9,875 öre/kWh och återgår nu till 2022 års nivå samt att ett högkostnadsskydd för hushållsel införs. Noterbart är dock att det inte finns åtgärder för att stötta fjärrvärmekunderna vid eventuella prisstegringar. Hälften av landets uppvärmning kommer idag från fjärrvärmerna och i flerfamiljshus är andelen ungefär 90 procent.

Når inte de nationella klimatmålen

Det behövs ytterligare reformer som kan bidra till att både stärka både energisystemet som kunder. Regeringen flaggar även för att man med denna budget inte når de nationella klimatmålen.

– Det är mycket positivt att anslagen till Kraftlyftet ökar. Fjärr- och kraftvärmerna bidrar till en trygg energiförsörjning och den lokala och regionala elförsörjningen, dels genom att minska behovet av el för uppvärmning, dels genom att tillföra välbehövlig lokal och planerbar produktion av el. Ytterligare styrmedel behövs dock för att ta tillvara fjärr- och kraftvärmens systemnyttor, säger Anna Törner, vd på Svensk bioenergi (Svebio).

Fortsatta satsningar på bio-CCS

Regeringen kommer att fortsätta arbetet med uppbyggnaden av en svensk marknad för bio-CCS, där Sverige har särskilt goda förutsättningar, inte minst tack vare en omfattande nyttjande av biobaserad energi inom fjärr- och kraftvärmesektorn och ytterligare driftsstöd för bio-CCS aviserar.

– Regeringen konstaterar att växthusgasutsläppen har minskat sedan 2010, men att de ökade kraftigt under 2024. Åtgärdstakten behöver därför öka för att etappmålet för 2030 ska nås i tid. Här har bioenergin och bio-CCS viktiga roller att spela, fortsätter Anna Törner.

Det aviserar också ökade investeringar i fossilfri framtidsteknik genom att programmet Klimatklivet förstärks. Det rör sig om investeringar i bland annat energikonvertering från fossilfria bränslen, utbyggnad av laddinfrastruktur eller bättre avfallshantering.

Svebio noterar även följande positiva besked i budgetpropositionen:

- För att göra miljöprövningsprocessen mer flexibel, effektiv och förutsebar avser regeringen att bilda en ny myndighet för miljöprövning. Det behövs åtgärder för att korta tillståndsprocesserna.
- Stödet för produktion av biogas ökar och kommer 2026 att uppgå till över en miljard kronor.
- Anslagen för energiberedskap mer än fördubblas.
- Det blir ökade anslag till Skogsstyrelsen som ger bättre förutsättningar att korta tillståndsprocesser.
- Sedan tidigare har regeringen aviserat fortsatt skattebefrielse för höginblandade biodrivmedel utanför reduktionsplikten samt en bredare definition av biogas ur beskattningssynpunkt.

Regeringen är också tydlig med att en stark ägande- och brukanderätt är grunden för att i ökad utsträckning kunna ta tillvara skogens potential för ekonomi, klimat och miljö. Den nationella definitionen och tydliga klassificeringskriterier av gammal skog ("old-growth forests") ska bidra till ett samhälls-ekonomiskt effektivt genomförande av de nya EU-reglerna. Regeringen anser att det nationella självbestämmandet över skogsfrågor ska värnas och detaljregleringar av skogsbruket undvikas.

Vad saknas?

Svebio noterar att koldioxidskatten på bioolja för uppvärmningsändamål bibehålls. Den infördes 2021 och det aviserades i Tidöavtalet att den skulle ses över. Regeringen väljer att ändå fortsatt beskatta dessa gröna oljor.

Produktionsstödet för biogas ökas, men kan fortsatt endast gå till gödselbaserad biogas, inte från skogsbiomassa. Detta riskerar att snedvrida konkurrensen.

Förslag till föreskrifter om ursprungsgarantier för energi

Svebio yttrade sig den 5 september till Statens energimyndighet över förslag till föreskrifter om ursprungsgarantier för energi. Läs förslaget [här](#).

Bakgrund

Förslagen har tillkommit för att genomföra krav i EU-direktiv, i huvudsak artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet). Regeringen har den 22 maj 2025 remitterat ett förslag till ny förordning om ursprungsgarantier för energi. Tidigare har ursprungsgarantier bara gällt elproduktion, men nu föreslås att även gas, värme och kyla ska kunna få sådana garantier. Svebio kommer att inkomma med yttrande kring denna senast den 22 september. Energimyndigheten har som en konsekvens av förslaget till ny förordning föreslagit nya föreskrifter om ursprungsgarantier för energi. Förslaget innehåller bestämmelser om mätning och rapportering av mätvärden, nettoelproduktion, korrektionsfaktor samt producentens skyldighet att meddela förändringar. I föreskrifterna finns också bestämmelser om uppgifter som ska ingå i en ansökan om ursprungsgarantier och hur uppgifter ska lämnas.

De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft 1 januari 2026 med en övergångsperiod fram till 31 december 2026.

Svebios synpunkter

Bland Svebios medlemmar är det främst fjärrvärme- och biogasproducenter som berörs, men eftersom systemet med ursprungsgarantier är frivilligt, bedöms påverkan vara begränsad till dem som aktivt efterfrågar ursprungsgaranterad energi. Svebio anser att det utökade systemet med ursprungsgarantier ger nya möjligheter, men också en del administrativa bördor för företag.

Enligt Energimyndigheten uppstår initiala kostnaderna för producenter av värme och kyla som önskar ansöka om ursprungsgarantier. Det bedöms att en sådan ansökan tar omkring 5,5 timmar per anläggning att fylla i och skicka in till Energimyndigheten. Till det kommer initiala administrationskostnader för att upprätta interna rutiner, ingå eventuella avtal om försäljning, förändra avtal gentemot kunder samt att uppdatera informationsmaterial. Svebio anser att eftersom systemet är frivilligt kan den ökade administrativa bördan godtas.

Det positivt är att för t.ex. biogasproducenter kan ursprungsgarantier möjliggöra försäljning på en internationell marknad och därmed öka det svenska utbudet globalt. Fjärrvärmeföretag påverkas begränsat på distributionsnivå, då nätet är ett naturligt monopol. På värmemarknaden i stort kan ursprungsgarantier påverka konkurrensen mellan olika uppvärmningslösningar, men faktorer som bränslepriser bedöms ha större betydelse för kundernas val.

Enligt förslaget till förordning gäller att anläggningar med en installerad effekt under 50 kilowatt inte längre kommer

att kunna tilldelas ursprungsgarantier. Det finns i dag mer än 10 000 sådana anläggningar. Svebio kommer i särskild ordning yttra sig till Regeringskansliet rörande remissen avseende förslaget till ny förordning.

En ny förordning om ursprungsgarantier för energi

Svebio yttrade sig den 19 september till Klimat- och näringslivsdepartementet över promemorian En ny förordning om ursprungsgarantier för energi. Läs förslaget [här](#).

Bakgrund

Regeringskansliet har den 22 maj 2025 remitterat ett förslag till ny förordning om ursprungsgarantier för energi. I promemorian föreslås att ursprungsgarantier – som tidigare gällt endast elproduktion – nu föreslås gälla även gas, värme och kyla. Förslagen har tillkommit för att genomföra krav i EU-direktiv, i huvudsak artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet).

Förslagen i den nya förordningen ska börja gälla från den 1 januari 2026, med en övergångsperiod som sträcker sig året ut.

Sammanfattningsvis innebär förslagen att:

- En ny ansökan krävs för alla anläggningar.
- Nya beslut om utfärdande av ursprungsgarantier ska gälla i högst fem år.
- Ursprungsgarantier får endast utfärdas för produktion i anläggningar med en produktionskapacitet som är 50 kW eller högre.
- Ursprungsgarantier ska endast utfärdas för nettoproduktion.
- Ursprungsgarantier som utfärdas för el som går till egenanvändning ska annulleras av producenten.
- Nya uppgifter ska finnas med på ursprungsgarantier, bland annat om distributionen av energin.
- Ursprungsgarantier ska förfalla på dagen 12 månader efter produktionsperiodens slutdatum.
- Avgiften per utfärdad ursprungsgaranti höjs från 5 öre till 10 öre.

Syftet med ursprungsgarantierna är att både elbolag och konsumenterna ska kunna se att energin de köper kommer från hållbara källor. Energimyndigheten har parallellt föreslagit nya föreskrifter om ursprungsgarantier för energi. Svebio har yttrat sig över detta förslag den 5 september.

Svebios synpunkter

Bland Svebios medlemmar är det främst fjärrvärme- och biogasproducenter som berörs, men eftersom systemet med ursprungsgarantier är frivilligt, bedöms påverkan vara begränsad till dem som aktivt efterfrågar ursprungsgaranterad energi. Svebio anser att därför att den bedömda administrativa bördan kan godtas. Svebio anser att det utökade systemet med ursprungsgarantier

ger nya möjligheter, men också en del administrativa bördor för företag. Det är positivt att det görs en omarbetning av hela regelverket för ursprungsgarantier med tanke på de stora förändringar som följer av det reviderade förnybartdirektivet (RED III) och den reviderade EN 16325-standarden.

Fjärrvärmeföretag påverkas begränsat på distributionsnivå, då nätet är ett naturligt monopol. På värmemarknaden i stort kan ursprungsgarantier påverka konkurrensen mellan olika uppvärmningslösningar, men faktorer som bränslepriser bedöms ha större betydelse för kundernas val. För till exempel biogasproducenter kan dock ursprungsgarantier möjliggöra försäljning på en internationell marknad och därmed öka det svenska utbudet globalt. Det övergripande syftet med ursprungsgarantier för värme är att ge kunderna möjlighet att påverka utvecklingen av värmemarknaden.

Tanken är att om fjärrvärmekunder aktivt väljer bort fjärrvärme producerad med fossila bränslen kommer fjärrvärmeföretag att tvingas övergå till att använda andra fossilfria energikällor. Denna logik gäller inte för värme från förbränning av avfall. Mängden avfall som förbränns kommer inte att minska bara för att fjärrvärmekunder väljer bort fjärrvärme från avfallsförbränning. Svebio vill med anledning av detta påtala vikten av det regeringsuppdrag som gavs till Energimyndigheten den 7 augusti om att genomföra och föreslå åtgärder för att stärka fjärr- och kraftvärmens (dnr KN2025/01566), som bland annat omfattar att myndigheten ska utvärdera hur klimatpåverkan från avfallsförbränning bör redovisas. I regeringsuppdraget ingår att analysera redovisningen av utsläpp kopplade till fjärrvärme, med särskilt fokus på avfallsbaserad värme. Detta uppdrag har således en direkt påverkan på systemet med ursprungsgarantier för värme och kyla.

Enligt förslaget till förordning kommer anläggningar med en installerad effekt under 50 kilowatt inte längre kommer att kunna tilldelas ursprungsgarantier. Det finns i dag mer än 10 000 sådana anläggningar. Enligt promemorian kommer den föreslagna kapacitetsgränsen på 50 kilowatt framför allt påverka värmeproducenter som inte är anslutna till ett fjärrvärmennät, reservpannor, privatpersoner med enskild uppvärmning och lantbrukare med värmeproduktionsanläggningar under gränsen. Enligt promemorian bedöms de potentiella uteblivna intäkterna från ursprungsgarantier för de producenter som skulle träffas av den föreslagna kapacitetsgränsen vara mycket blygsamma. Svebio kan därför tillstyrka förslaget.

Kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040

Svebio yttrade sig den 19 september till Klimat- och näringslivsdepartementet över Kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040 (COM (2025) 524). Läs förslaget [här](#).

Bakgrund

EU har tidigare fastställt klimatmål för 2030 och 2050, och ett mellanliggande klimatmål för 2040 föreslås nu. Enligt EU-kommissionens förslag innebär det en nettominskning av växthusgasutsläppen med 90 procent till 2040 jämfört med 1990

års nivåer, vilket är i linje med redan beslutade klimatambitioner. Utgångspunkten för EU:s klimatmål för 2040 är att säkerställa att omställningen till klimatneutralitet är oåterkallelig och skapa en situation som är förutsägbar för alla ekonomiska aktörer, såsom företag, arbetstagare, investerare och konsumenter samt att säkerställa en gradvis minskning av växthusgasutsläppen över tid. Enligt Parisavtalet ska länder uppdatera sina nationella fastställda bidrag (National Determined Contributions) var femte år och antagandet av ett 2040-mål för EU är centralt att EU ska kunna uppfylla sina åtaganden.

Kommissionen bedömer att förslaget stärker EU:s konkurrenskraft, resiliens, oberoende och själv ständighet och säkerställer att EU uppfyller sina åtaganden enligt Parisavtalet. För att nå klimatmålen finns en lång rad åtgärder från EU, framför allt Clea Industrial Deal (Given för en ren industri) och den underliggande Draghi-rapporten.

Kommissionen kommer även under hösten lämna förslag på ny ram för statligt stöd, inrättandet av en bank för utfasning av fossila bränslen i industrin och en reviderad ram för offentlig upphandling för att stödja utvecklingen av pionjärmarknader för rena tekniker och produkter, samt initiativ för att förbättra tillgången till kritiska material och främja cirkulära produktionsmetoder. Kommissionen avser även att stärka europeisk industris konkurrenskraft genom regelförenkling och att man konkurrerar på lika villkor jämfört med internationella partner.

Svebios synpunkter

Svebio anser att kommissionens ambition för att uppnå klimatmålet för 2040 och samtidigt säkerställa och understödja den europeiska industrins konkurrenskraft och resiliens är mycket positiv. För att göra detta – och samtidigt fasa ut fossila bränslen i energisystemet – föreslås en teknikneutral inriktning med hjälp av alla utsläppsfria och koldioxidsnåla energilösningar samt energieffektivisering, lagring och CCS/CCU m.m. Bioenergin har en naturlig och central roll i denna omställning. Svebio tillstyrker förslaget om ett bindande klimatmål på minst 90 procents utsläppsminskning till 2040. Det ger en tydlighet och långsiktighet som ger regeringar och företag tid att genomföra och säkerställa samstämmighet i styrningen. Det öppnar även för att stötta innovationer och nya lösningar på ett teknikneutral sätt, snarare än att försöka välja vinnare i förväg.

Det är också positivt att kommissionen vill röja hinder och skapa rättsliga förutsättningar för mobilisering av privat kapital och ökade investeringar i kritiskt avgörande infrastruktur. Svebio konstaterar att Sverige sedan lång tid är ett föregångsland när det gäller att utnyttja biobränslen för att minska användningen av fossila bränslen och därmed reducera utsläppen av fossil koldioxid. Bioenergin svarar idag för drygt 35 procent av den svenska energianvändningen och Sverige har de lägsta utsläppen av koldioxid per capita i EU. Sveriges framgångsrika bioenergilpolitik har haft ett brett politiskt stöd.

Med hjälp av starka generella styrmedel som ETS och koldioxidbeskattning har användningen av fossila bränslen reducerats mycket kraftigt för uppvärmning och i näringslivet. Inom transportsektorn har en omfattande konvertering från fossila drivmedel till förnybara biodrivmedel skett med hjälp av bl.a. koldioxidbeskattning och reduktionsplikten. Av denna anledning är det väsentligt att EU:s lagstiftning och 2040-målen inte häm-

mar bioenergens förutsättningar. Inom ramen för Fit for 55-paketet har en rad nya regelverk föreslagits och antagits de senaste åren som på flera sätt kan minska tillgången till biomassa om de implementeras allt för strikt. De rättsakter som främst berörs är det reviderade förnybartdirektivet (RED III), avskogningsförordningen (EUDR), markanvändningsdirektivet (LULUCF), naturrestaureringslagen (NRL) samt regelverk kopplade till artskydd. Svebio vill därför betona vikten av att olika regelverk är synkroniserade och inte motverkar varandra.

Flera av dessa rättsakter påverkar möjligheterna att bedriva ett aktivt skogsbruk och därigenom den svenska skogsindustrin, bioenergisektorn, drivmedelsproducenter, transportsektorn och andra industrigrenar som använder biomassa såsom byggindustrin, kemiindustrin, jordbruket samt trä- och möbelindustrin.

Svebio vill särskilt framhålla följande problem med ovan regelverk som – felaktigt implementerade – kan försvåra för bioenergin och dess bidrag till att nå klimatmålen:

- **Förnybartdirektivet (RED III)** – Skogsstyrelsen har föreslagit en ny deklarationsplikt för skogsägare som visar om biomassan från skogen är hållbar. Det för att förhindra ohållbara brukningsmetoder och att unikt värdefulla skogar avverkas och går till bioenergi. Till detta föreslår myndigheten kriterier som begränsar uttag av skogsbiomassa från urskog och gammal skog. Energimyndigheten har i uppdrag att definiera nya krav så att biodrivmedel och biobränslen ska uppfylla kriterier för hållbarhet och minskade växthusgasutsläpp för att kunna användas för vissa utpekade syften.
- **Markanvändningsdirektivet (LULUCF)** – Tar inte hänsyn till substitutionseffekterna vid ett aktivt skogsbruk. En substitutionseffekt uppstår när träbaserade produkter ersätter produkter tillverkade av fossila råvaror. Det innebär att fossilt kol tas bort från materialkretsloppet och ersätts med biogent kol. Den totala mängden kol i omlopp slutar därför att öka. Så länge det endast är nettotillväxten i skogen som används som träråvara i produktionen av produkterna innebär detta att halten av koldioxid i atmosfären inte ökar. Att ersätta fossilbaserade material med förnybara och träbaserade produkter är ett effektivt sätt att motverka klimatförändring.
- **Avskogningsförordningen (EUDR)** – EUDR kan få långtgående konsekvenser för svensk skogsindustris förmåga att bidra till att uppnå klimatmålen. Genom ett aktivt skogsbruk som maximerar skogens koldioxidupptag och substitutionseffekter minskar sektorn koldioxidutsläppen med betydligt mer än de utsläpp som uppstår i den egna värdekedjan. Om ett komplext och rättsosäkert regelverk implementeras i Sverige med ytterligare skärpningar utöver EU:s krav, riskerar det att bromsa investeringar, minska råvaruförsörjningen och försvåra innovationstakten i nya klimatvänliga produkter.

Till detta vill Svebio understryka att minskad tillgång på biomassa får konsekvenser för kraft- och fjärrvärmerna i Sverige och det svenska energisystemet. Merparten av energin i kraft- och fjärrvärmenäten kommer från biobränslen. Även sett ur ett försörjningstrygghetsperspektiv behöver uttaget av restprodukter från skogen för energändamål öka. Dessutom bör regeringen verka för att grödebaserade biodrivmedel får större acceptans inom EU:s regelverk. Detta för att kunna nå de klimatpolitiska

målen, inte minst inom transportsektorerna. Till detta är utfallet av pågående förhandlingar om ett nytt energiskattedirektiv, ETD, mycket väsentliga. Bioenergin ska inte missgynnas mot fossila bränslen. Beskattning är ett viktigt verktyg för att nå målen.

Enligt kommissionens förslag ska upp till 3 procentenheter av utsläppsmålet kunna uppnås genom så kallade koldioxidkrediter utanför EU. Kommissionen överväger att under den senare delen av årtiondet 2030–2040 inkludera en begränsad användning av internationella reduktionsenheter av hög kvalitet enligt Parisavtalet. Detta ska högst motsvara 3 procent av EU:s nettoutsläpp 1990. Svebio anser att om det godtas måste man säkerställa additionalitet, det vill säga att det ger verklig klimatnytta.

Kommissionen anger även att avskiljning av biogena utsläpp och koldioxidlagring (CCS/CCU) som viktiga instrument för att nå målen. Svebio vill poängtera att Sverige har goda förutsättningar för CCS/CCU och att vi ser gärna att det tas fram ett separat och ambitiöst mål för detta 2040. Det är otillfredsställande att EU ännu inte har en tydlig politik för CCS/CCU och välkomnar förslag om särskilda mål för negativa utsläpp och att det får en särskild roll i utsläppshandelssystemen ETS och ETS2.

Avslutningsvis vill Svebio betona vikten att de nu föreslagna klimatmålen bör kompletteras med nationella konsekvensutredningar som specifikt fokuserar på beskrivning av hur svenska företag berörs, effekterna på dem, ökade kostnader och administrativ börda samt hur konkurrenssituationen påverkas.

Energimyndighetens hemställan angående ändring i förordning om vissa utsläpp av växthusgaser

Svebio yttrade sig den 23 september till Klimat- och näringslivsdepartementet över Energimyndighetens hemställan angående ändring i förordning (2020:1180) om vissa utsläpp av växthusgaser. Läs förslaget [här](#).

Bakgrund

Energimyndigheten har den 6 mars 2025 till regeringen hemställt om ändring i förordning (2020:1180) om utsläpp av vissa växthusgaser i syfte att få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om avgifter samt införa krav på registrering för svensk mervärdesskatt vid öppnande av handelskonto.

Myndigheten anför att utvecklingen av utsläppshandelssystemet, EU-ETS, ökar belastningen på verksamheten med handelskonton, vilket lett till att myndighetens kostnader ökat. För att anpassa avgifterna efter kostnaderna kontinuerligt – och därmed undvika långa perioder mellan uppdateringarna – ser myndigheten ett behov av ökad flexibilitet. Även EU-kommissionen har noterat att utvecklingen av utsläppshandelssystemet – med fler till kommande konton och högre finansiellt värde – har gjort att säkerheten av systemet behöver prioriteras.

Energimyndigheten föreslår i sin hemställan att regeringen ger bemyndigande att meddela före skrifter om avgifter för handelskonton i unionsregistret och på myndighetsnivå effektivisera processen med avgiftsjusteringar.

Vidare föreslår myndigheten ett införande av krav på registrering för svensk mervärdesskatt för öppnande av handelskonto, i

likhet med det krav som ställs för tillträde till unionsregistret i de flesta andra medlemsstater.

Energimyndigheten föreslår att föreslagna förordningsändringar träder i kraft den 1 januari 2026.

Svebios synpunkter

Svebio delar Energimyndighetens bedömning att det är väsentligt att effektiviteten i handeln med utsläppsrätter inte försämrats genom att myndigheten inte har lagstöd för hur avgifterna för kontoföring ska sättas och kring krav på registrering för svensk mervärdesskatt. Avsaknad av lagstöd kan få negativa konsekvenser för handeln med utsläppsrätter.

Det är även positivt för utsläppshandeln att ökad säkerhet i unionsregistret prioriteras. Myndigheten bedömer dessutom att avgifterna inte kommer att ha någon stor inverkan på handeln med utsläppsrätter, utan hållas på en relativt låg nivå.

Svebio tillstyrker med anledning av ovanstående Energimyndighetens hemställan.

Anmälningsskyldighet för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog med mera

Svebio yttrade sig den 24 september till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet över promemorian Anmälningsskyldighet för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet. Läs förslaget [här](#).

Sammanfattning

Svebio välkomnar att förslagen har presenterats, men det borde ha gjorts tidigare. Flera av förslagen är steg i rätt riktning, men det finns betydande rättsliga och praktiska osäkerheter kvar att lösa. För företagen behövs långsiktiga åtgärder för att skapa förutsägbarhet och rättsäkerhet.

Svebio anser sammanfattningsvis:

- Definitioner och kriterier för att identifiera urskog. Svebio välkomnar förslaget att Sverige ska använda samma definition av urskog och gammal skog som i avskogningsförordningen (EUDR), kommissionens riktlinjer och FAO. Det skapar enhetlighet och förutsägbarhet med ett EU rättsligt begrepp, men dessa måste skyndsamt fastställas. I dagsläget saknas flera operativa kriterier, och det är oklart när Skogsstyrelsen kan meddela föreskrifter. Utan dessa riskerar lagstiftningen att bli ofullständig och svår att tillämpa.
- Synkronisera definitioner med Finland. Den finska regeringen har fattat beslut om definitionen av gammal skog. Eftersom naturförhållanden i Finland och Sverige på många punkter är liknande finns skäl att synkronisera den svenska definitionen med den finska, inte minst av konkurrensskäl.
- A-landsstatus bör gälla för Sverige. Promemorians förslag om samrådspålag innebär inte ett generellt förbud för avverkning av urskog och gammal skog, då ett nationellt förbud inte före slagits. För att undvika rättsosäkerhet bör staten bära ansvaret för bedömning av status, inte de enskilda aktörerna. Om hela landet erkänns som A-land förenklas tillämpningen av RED III avsevärt, både för energibolag och för leverantörer.
- Övergångsperioden måste hanteras pragmatiskt. Antingen genom

förlängning eller tillfälliga undantag samt genom tydlig vägledning från Energimyndigheten och Skogsstyrelsen. Det är nödvändigt för att undvika en situation där aktörer riskerar retroaktiva sanktioner.

- Det måste säkerställas att rättsliga oklarheter mellan RED III och EU-ETS inte leder till att fjärrvärmeföretag tvingas betala utsläppsrätter för hållbar biomassa.
- Informationssystemet måste stärkas. Ett nationellt reglerat system för datainsamling och delning behövs, i linje med Skogsstyrelsens förslag, för att undvika oproportionerlig administrativ börda för enskilda aktörer.

Bakgrund

I Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet) finns bestämmelser om att främja användningen av förnybar energi. Förnybartdirektivet, RED III, som genomförs genom lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen (hållbarhetslagen) och anslutande förordning och myndighetsföreskrifter, reglerar bland annat vilken skogsbiomassa (skogsråvara) som får användas vid produktion av förnybar energi. Biobränslen och biodrivmedel som uppfyller hållbarhetskriterierna anses enligt hållbarhetslagen som hållbara. Förbränning av hållbara biobränslen behöver inte kompenseras med utsläppsrätter.

Hållbarhetskriterierna innebär bland annat att det ställs krav på att användningen av biobränslen ska ge en viss minskning av växthusgasutsläpp i förhållande till om fossila bränslen används och att det ställs krav på den mark som råvaran till biobränslet kommer ifrån (så kallade markkriterier). Genom hållbarhetskriterierna ställs krav på att skogsbiomassan bland annat inte får komma från mark med stor biologisk mångfald.

Kriterierna gäller även för restprodukter som uppstår i skogsbruksverksamhet, till exempel när biobränslen produceras av grenar och toppar (grot) från avverkad skog. RED III förbjuder inte skogsbruksåtgärder eller anger hur de ska utföras. Det anger i stället att uttaget av skogsbiomassan måste uppfylla hållbarhetskriterierna i direktivet för att det ska få användas för att få producera hållbara biodrivmedel och biobränslen.

Direktivet gäller inte för skogsbiomassa som används för andra ändamål. Kriterierna gäller alltså inte när skogsråvaran används för att producera icke hållbara biobränslen eller biodrivmedel eller för användning såsom sågtimmer eller massaved för produktion av papper.

Att biobränslena och biodrivmedlen är hållbara ska säkerställas genom att de omfattas av ett kontrollsystem som har godkänts av den svenska tillsynsmyndigheten. Om ett kontrollsystem har godkänts utfärdas ett hållbarhetsbesked. Den som producerar hållbara biodrivmedel och biobränslen måste försäkra sig om att all skogsråvara som används för sådan produktion uppfyller hållbarhetskriterierna, till exempel genom att den är certifierad.

Om skogsråvaran har avverkats i ett land med låg risk för att råvaran inte uppfyller kriterierna, ett så kallat A-land, ställs lägre administrativa krav på kontrollsystemets omfattning och därmed för att få ett hållbarhetsbesked. I ett A-land ska det finnas en nationell eller regional lagstiftning som säkerställer att hållbarhetskriterierna följs. För att ett land ska bedömas som ett A-land ska det också finnas nationell lagstiftning som kräver att anläggningar som producerar biobränslen ska utfärda en försäkran

om att skogsbiomassan inte tas från vissa typer av områden som räknas upp i direktivet, till exempel urskog och gammal skog. För att Sverige även i fortsättningen ska betraktas som ett A-land enligt RED III behöver det finnas lagstiftning samt övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer att hållbarhetskriterierna för skogsbiomassa följs.

I promemoria lämnas förslag på hur det kan säkerställas att Sverige ska vara ett A-land när det gäller kriterierna för urskog, gammal skog och skog som av myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald.

Svebios synpunkter

Inledningsvis vill Svebio poängtera att det svenska skogsbruket främst drivs av behov av från massa- och sågverksindustrierna. Kraft- och fjärrvärme försörjs huvudsakligen av biprodukter från massa- och sågverksindustrierna, men också av restprodukter från skogsbruket såsom klena, skadade och angräpnade träd samt grenar och toppar. Det innebär att energisektorns behov av biomassa har liten påverkan på hur och var skogsbruket sker. Däremot möjliggör kraft- och fjärrvärme av biomassa att fossila bränslen fasas ut.

Svebio vill påtala att biobränslebaserad kraft- och fjärrvärme utgör en central del av den svenska energiomställningen. Biobränslen står för cirka två tredjedelar av tillförseln i kraft- och fjärrvärmesektorn och är därmed avgörande för att säkerställa både klimatmålen och en trygg och kostnadseffektiv energiförsörjning. Förändrade förutsättningar för tillgång och användning av biobränslen riskerar därför att få betydande konsekvenser, inte bara för energi- och elförsörjningen och industrins omställning.

Kraft- och fjärrvärmerna utgör en central del av Sveriges energiförsörjning som redan idag pressas av höga kostnader, förändrade marknadsförutsättningar och skärpta klimatkrav. Att dessutom bära risken för otydligheter i lagstiftningen skulle ytterligare försvaga branschens ekonomiska stabilitet och i förlängningen riskera både försörjningstryggheten och omställningstakten. Det är därför av yttersta vikt att staten tar fullt ansvar för att regelverket är komplett, tydligt och rättssäkert i tid när övergångsperioden från RED II till RED III avslutas. Regeringen måste tydligt tillkännage att Sverige uppfyller A-landskraven, och säkerställa att det är staten och dess myndigheter, inte enskilda företag, som bär ansvaret för detta.

Svebio välkomnar förslaget att samrådspunkt och nationella definitioner ska träda i kraft den 1 december 2025, alltså innan övergångsperioden för RED III avslutas vid årsskiftet. Detta är ett viktigt steg för att skapa tydlighet och förutsägbarhet, men det borde ha skett tidigare.

Emellertid råder det fortsatt osäkerhet kring perioden mellan den 1 juli 2025, då RED III trädde i kraft i Sverige, och den 1 december 2025, då definitioner och samrådspunkt föreslås börja gälla. I promemorian ges inte någon vägledning kring vad som gäller för aktörer i värdekedjan under denna mellanperiod. Om inte otydligheterna rätas ut, skapas inte bara en rättslig osäkerhet, utan det kan även få effekt på landets energiförsörjning. Om kriterierna inte finns på plats när samrådspunkten och definitionerna i promemorian är föreslagna att träda i kraft den 1 december 2025 blir lagstiftningen ofullständig och rättsosäker. Detta skulle kunna

leda till att svensk skogsråvara inte kan klassas som hållbar, trots att den i praktiken uppfyller EU:s krav. Detta kan innebära att svensk skogsråvara inte kan användas på grund av avsaknad av tydliga kriterier, vilket ökar beroendet av import som skulle missgynna svensk skogsindustri och driva upp priserna på biobränslen. Svebio anser därför att regeringen måste säkerställa att Skogsstyrelsens föreskrifter beslutas och kommuniceras i god tid före den 1 december 2025, så att definitionen av gammal skog är komplett och fullt tillämpbar när samrådspunkten och de föreslagna bestämmelserna träder i kraft.

Svebio vill vidare påpeka att införandet av RED III påverkar Sverige som en bioekonomi. Frånvaro av transparens och trovärdig implementering av direktivet driver extra kostnader för såväl marknadens aktörer som för staten.

Vi identifierar inte bara problem för produktion av fjärr- och kraftvärme och biobränslen, utan även sämre förutsättningar för att utveckla bio-CCS. Potentialen för Sverige att bli en världsledande leverantör av certifikat för minusutsläpp, som öppnats genom bio-CCS, riskerar att undermineras om RED III implementeras ofullständigt.

RED III behöver även implementeras på ett kostnadseffektivt sätt. Nuvarande förslag lägger bevisbörd samt ökad administration och kostnad på energiproducenter och skogsägare. Det innebär också ökade kostnader och ineffektivt nyttjande av resurser för staten genom att information behöver begäras ut av aktörerna i stor omfattning ärende för ärende.

Svebio vill trycka på att informationssystemet måste stärkas. Ett nationellt reglerat system för datainsamling och delning behövs, i linje med Skogsstyrelsens förslag, för att undvika oproportionerlig administrativ börda för enskilda aktörer.

Svebio anser att det är positivt att regeringen nu föreslår tydliga definitioner avseende "urskog" och "gammal skog". Begreppen "primary forests" och "old-growth forests" återfinns i lagstiftning och i EU mål om skydd av skog och det behövs tydliga svenska uttolkningar som fungerar på ett rättssäkert sätt. Vi vill framhålla vikten av att definitionerna utformas på ett sätt som minimerar risken för godtyckliga tolkningar i praktiken.

Svebio har noterat att den finska regeringen har fattat beslut om den finska definitionen av gammal skog. Då den svenska skogsbruket i många stycken liknar det finska, bland annat avseende naturförhållanden, finns anledning att synkronisera svenska och finska definitioner.

Begreppet "old-growth forests" har, bland annat av Miljömålsberedningen, översatts med naturskog. Begreppet "naturskog" används idag med olika tolkningar som ofta omfattar betydligt större områden än vad som avses i RED III.

För att förenkla för företagen bör myndigheterna ta fram vägledningar i god tid samt genomföra utbildningar. Tillräckliga övergångsperioder bör tillämpas. För att klara av detta är det av största vikt att erforderliga resurser tillförs berörda myndigheter, såsom Energimyndigheten, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och länsstyrelserna.

Eftersom många regelverk nu implementeras samtidigt inom bland annat ramen för Fit for 55 – såsom RED III, EUDR, NRL, LULUCF och ETS 2 – är ett förslag att införa en digital

¹ Vi tolkar att detta krav ålägger energiproducenter att inhämta intyg på både A- och B-nivå, medan det i direktivets originaltext anges att det är den rapporteringsskyldige som ska utfärda intyget (RED III 29.6 a (vii)), men att kravet inte finns för B-alternativet.

ingång för företagen till myndigheterna – en ”One stop shop” – gällande vilka krav som ställs, information om skogsråvarans ursprung, hållbarhetskriterier och rapportering. En förebild kan vara ”Verksam.se”, där Tillväxtverket, Skatteverket, Tullverket och Bolagsverket, med flera, samarbetar kring företagsinformation. Ansvariga myndigheter kan även förenkla information, praxis och regler, så att de företag som berörs kan få enkel och likvärdig information och minskad administration. Vidare bör tillsynen samordnas för att undvika dubbel tillsyn med dubbel reglering av krav. En samordning torde även begränsa den totala arbetsbördan och kostnaderna för myndigheterna.

Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet

Svebio yttrade sig den 29 september till Klimat- och näringslivsdepartementet över promemorian Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet. Läs förslaget [här](#).

Sammanfattning

- Svebio ser positivt på regeringens förslag om införandet av en förordning för förbättrad leveranssäkerhet i elsystemet.
- Det är vidare positivt att regeringen i budgetpropositionen föreslår ytterligare medel för åtgärderna.
- Vidare bedömer Svebio att förslaget ger möjlighet för olika tekniker att kunna kvalificera sig för stödet, vilket är positivt för att kunna erhålla största samhällsekonomiska effekt för de insatta medlen.
- Enligt förslaget ska åtgärder som får stöd vara färdigställda senast den 1 januari 2030. Med anledning av långa processer för miljötillstånd samt att finna finansiering anser Svebio att denna tid bör förlängas.
- Svebio noterar att förordningen kommer sent och förutsätter att regeringen vidtar lämpliga åtgärder så att redan budgeterade och även tillkommande medel kan komma till användning snarast samt att Energimyndigheten skyndsamt tar fram föreskrifter.

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) föreslog regeringen att det ska införas ett stöd för investeringar i ny elproduktionskapacitet, kallat Kraftlyftet. Detta som ett led i regeringens mål att Sverige bör planera för att kunna möta ett elbehov om minst 300 terawattimmar (TWh) 2045.

I förslaget till förordning – som redogörs för i den remitterade promemorian – finns bestämmelser om statligt stöd som Energimyndigheten ska få lämna till företag för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet. Det nya stödet föreslås kunna lämnas till åtgärder som ska vara färdigställda senast den 1 januari 2030 och som ligger i ett område där anslutning av elproduktion bidrar till att möjliggöra anslutning till elnätet av ny elanvändning.

Stödet ska riktas mot tekniker som inkluderar högeffektiv biokraftvärme, gasturbiner och lagringsanläggningar för el eller värme. Det ska utformas som ett investeringsstöd som kan uppgå till 30 procent av investeringskostnaden, med ett tak på 30 miljoner euro per projekt. Det är tidsbegränsat och omfattar projekt som ska vara färdigställda senast den 1 januari 2030.

Enligt förslaget ska stöd ska kunna lämnas i förskott med upp till 20 procent av det beviljade stödbeloppet. Den del av stödet som inte betalas ut i förskott ska kunna betalas ut årligen upp till sju år efter det att åtgärden har slutförts.

Stödet ska kunna riktas till tekniker där potentialen för att bidra till att möjliggöra snabbare anslutning till elnätet av ny elanvändning bedöms vara stor och där stödet kan införas utan en särskild statsstödsprövning av Europeiska kommissionen. Stöd ska i stället lämnas enligt EU:s gruppundantagsförordning för statligt stöd.

Enligt förslaget får stöd bland annat lämnas till investeringar i ombyggnad av värmeverk till biokraftvärmeverk och till investeringar i nya biokraftvärmeverk eller ökad elektrisk effekt i en befintlig sådan anläggning. Med biokraftvärmeverk avses högeffektiv kraftvärmeproduktion som drivs med biobränslen. Stöd får även lämnas för investeringar i anläggningar för lagring av värme eller el, om lagringsanläggningen är direkt ansluten till en anläggning för produktion av förnybar el eller kraftvärme.

Stöd ska även få lämnas till investeringar i gasturbiner som drivs med förnybara bränslen eller ökad elektrisk effekt i en befintlig sådan anläggning.

Stöd ska dock inte få lämnas till kraftvärmeanläggningar som använder avfall som bränsle, om inte avfallet helt består av biomassa. Förnybara bränslen regleras i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.

Förordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026 och Energimyndigheten kommer att vara ansvarig myndighet för att hantera stödet.

Svebios synpunkter

Svebio vill inledningsvis anföra att initiativet Kraftlyftet är mycket välkommet. För landets konkurrenskraft och säkerhet är en trygg tillgång till fossilfri energi till konkurrenskraftiga priser avgörande. Det behövs ett robust, kostnadseffektivt och fossilfritt energisystem som möjliggör klimatomställningen, stärker konkurrenskraften och möter framtida behov.

För att få en trygg och samhällsekonomiskt effektiv energiförsörjning krävs samlade insatser och bra förutsättningar för investeringar i fossilfri elproduktion. För att uppnå en bättre balans mellan elproduktion och elanvändning i alla delar av Sverige, samt en hög och stabil överföringsförmåga, behöver utvecklingen av elanvändning, elproduktion, flexibilitet och elnät gå i takt tidsmässigt och geografiskt.

Svebio anser att när produktionen av el, värme och bränslen integreras tätare ökar behovet av väl integrerade energisystem där el-, gas- och fjärrvärmesystemen samspelar. Utbyggnaden av elsystemet och utvecklingen av elmarknaden behöver göras utifrån ett systemperspektiv och ske på ett teknikneutralt sätt för att uppnå en samhällsekonomiskt effektiv och trygg elförsörjning som säkrar elsystemets leveranssäkerhet.

Svebio noterar att Elmarknadsutredningen (SOU 2025:47) i april 2025 lämnade förslag om att investeringsstöd kan vara nödvändigt för att få till stånd investeringar i närtid för att möta den ökade efterfrågan på el och behovet av en robust energiförsörjning. Det nu föreliggande förslaget – att främja investeringar i utökad elproduktionskapacitet – är i linje med Elmarknadsutredningens ambitioner. Det föreslagna stödet inkluderar även informations- och kompetenshöjande insatser riktade till aktörer som kan bidra till att stärka förmågan och

minska sårbarheten i de regionala energisystemen, vilket är positivt.

Svebio noterar även att stödets utformning följer av EU:s statsstödsregler och har därför inget att erinra mot föreslagna beloppsnivåer med mera. Däremot anser Svebio att förslaget om att åtgärder som får stöd ska vara färdigställda senast den 1 januari 2030 är alldeles för snävt. Med anledning av långa processer för att finna finansiering samt för att erhålla miljötillstånd samt kunna genomföra hantering inom plan- och bygglagen och ta höjd för eventuella överklagandeprocesser bör denna tid bör förlängas, lämpligen till 2035.

För bioenergin är det föreslagna stödet välkommet. Energimyndigheten gjorde 2024 en kartläggning som visar att det finns stora möjligheter att möta ett ökat behov av fossilfri el till 2050 genom utbyggnad av land- och havsbaserad vindkraft, kärnkraft, fossilfria drivmedel, vätgas, solenergi och kraftvärme. Elproduktion från kraftvärme bidrog förra året med 12 TWh el. Kraftvärmens kan bidra till att möjliggöra ödrift i elsystemet, vilket är av stor vikt för leveranssäkerheten samt beredskapen i energisystemet. En ökad lokal elproduktionskapacitet minskar även beroendet av överliggande nät samt ger lägre överföringsförluster, vilket innebär lägre kostnader för elnätsföretagen och en förbättrad effektivitet i nätet.

Bioenergens betydelse har ökat under de senaste 40 åren. Den utgör idag drygt 35 procent av den använda energin. Landets cirka 560 fjärrvärmeverk eldas primärt med biomassa och biogena produkter. Fjärrvärmeproduktionen kombineras i drygt 120 anläggningar med elproduktion. Många fjärrvärmeverk är byggda enbart för värmeproduktion och det finns en stor potential att bygga ut kraftvärmens. De senaste åren har dessutom många små kraftvärmeverk för biogas tillkommit, inte minst på grund av investeringsstöd via Klimatklivet.

Svebio uppskattade år 2021 att det fanns oanvänd elkapacitet i svenska biokraftvärmeverk motsvarande ungefär tre kärnkraftreaktorer (ca 3000-3300 MW). Detta redovisades i Sverbios rapport "Biokraft och effektsituationen i kraftsystemet" (2021) [1]. Genom förbättrad politik och ekonomiska incitament kan anläggningarna drivas mer. Den outnyttjade kapaciteten beror på att den faktiska

elproduktionen har varit lägre än den installerade effekten, vilket bland annat är kopplat till lönsamhet. För att öka elproduktionen från dessa anläggningar krävs framför allt politiska beslut, såsom ändrade regelverk och ekonomiska styrmedel.

Det är Sverbios förhoppning att regeringens uppdrag till Energimyndigheten om att genomföra och föreslå åtgärder för att stärka fjärr- och kraftvärmens (KN2025/01566), som lämnades den 8 augusti 2025, kommer att leda till konstruktiva förslag kring hur vi bättre kan utnyttja kraftvärmens resurser för att erbjuda planerbar elproduktion och flexibilitet. Detta då fjärr- och kraftvärmens bidrar till en trygg energiförsörjning, dels genom att minska behovet av el för uppvärmning, dels genom att tillföra lokal och planerbar produktion av el. Svebio anser att det är positivt att det föreslagna investeringsstödet föreslås att riktas till anläggningar som bidrar med planerbar elproduktion i områden där elnätet är ansträngt. Detta innebär en lägre kostnad i förhållande till nyttan.

Svebio noterar att enligt förslaget får stöd inte lämnas till anläggningar som använder rundvirke av industriktvalitet, stubbar eller rötter. Emellertid är det rundvirke som används för energiproduktion i Sverige typiskt sett skadat eller har sådana egenskaper att det inte uppfyller definitionen av rundvirke av industriktvalitet. Svebio kan därför tillstyrka detta undantag.

Vidare noterar Svebio att stöd inte kan lämnas för den sannolikt mest kostnadseffektiva åtgärden, nämligen åtgärder som möjliggör fortsatt elproduktion i kraftvärmeverk som i annat fall skulle tas ur drift. Det bör därför övervägas möjligheter för att stödja upprätthållande av befintlig kraftvärmeproduktion.

Slutligen vill Svebio påpeka att eftersom förordningen föreslås att träda i kraft med kort varsel bör regeringen vidta lämpliga åtgärder så att redan budgeterade och tillkommande medel kan komma till användning snarast samt att Energimyndigheten skyndsamt tar fram föreskrifter. Svebio bedömer också att förslaget ger möjlighet för olika tekniker att kunna kvalificera sig för stödet vilket är positivt för att kunna erhålla största samhällsekonomiska effekt av insatta medlen. Det är emellertid viktigt att de definitioner av olika begrepp som används i förordningen är väl avvägda för att inte utesluta innovationer som kan komma att utvecklas inom området.

¹ Resultatet av Sverbios enkät till företagen visar att av 4 800 MW var omkring 4 225 MW i verklig drift. Enligt Svenska kraftnäts redovisning på Kontrollrummet producerades den kallaste dagen, den 3 februari 2021, som mest 1 964 MW. Det innebar en outnyttjad kapacitet på 2 261 MW eller att endast 46 procent av kapaciteten användes.

<https://www.svebio.se/app/uploads/2021/06/Biokraft-och-effektsituationen-i-kraftsystemet.pdf>

